

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків
Андрій ТИХИЙ
«15» вересня 2024 року

ПОЛОЖЕННЯ

**про науковий гурток здобувачів вищої освіти
«АРХЕОЛОГІЯ ТА ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ»
кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи**

Затверджено на засіданні кафедри історії,
археології, інформаційної та архівної справи
Протокол № 2 від 09 вересня 2024 р

Кропивницький
2024

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Науковий гурток здобувачів вищої освіти «АРХЕОЛОГІЯ ТА ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ» (далі – Гурток) кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи (далі – кафедра), є добровільним постійно діючим об'єднанням здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 032 «Історія та археологія», які виявили бажання отримати (поглибити, закріпити) практичні і сучасні знання з історії та археології.

1.2. НГЗ «Археологія та історична реконструкція» у своїй діяльності керується Конституцією України; чинним законодавством; Статутом Центральноукраїнського національного технічного університету; Положенням про наукове товариство здобувачів вищої освіти університету; Статутом Студентського наукового товариства університету, цим Положенням та Положенням про наукові гуртки, науково-технічні гуртки та наукові проблемні групи здобувачів вищої освіти ЦНТУ <http://surl.li/jkpcch>.

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НГЗ «АРХЕОЛОГІЯ ТА ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ»

2.1. **Мета діяльності НГЗ «Археологія та історична реконструкція»:** формування у здобувачів базових знань, які потрібні для оволодіння професією «історія та археологія» та для тих здобувачів (в т.ч. які не мають історичного освітнього напрямку), які хочуть доповнити та розширити знання з історії, археології та спеціальних історичних дисциплін. Формування особистості з активною, патріотичною громадянською позицією, здатної аргументовано викладати свої погляди на найважливіші явища української історії, усвідомлювати нерозривний зв'язок між надбанням минулого і сучасного, традиціями і досвідом різних поколінь нашої держави.

2.2. Основні завдання НГЗ «Археологія та історична реконструкція»:

- виявлення та розвиток здібностей та творчого потенціалу його членів, спрямування їх до майбутньої професійної діяльності;
- поглиблення теоретичних знань та покращення практичних навичок, отриманих за час навчання;
- сприяння самовираженню особистості здобувачів освіти у процесі професійної підготовки;
- сприяти формуванню історичного мислення, вміння виявляти історичну обумовленість подій і явищ;
- формування вмінь використання наукового підходу при вирішенні завдань практичної діяльності;
- сприяння підвищенню якості наукових досліджень, що здійснюються на кафедрі;
- сприяння співпраці з громадськими організаціями в сфері освіти та науки;
- організація та проведення наукових семінарів, круглих столів, тренінгів здобувачів освіти з проблемних питань історії та археології;
- участь здобувачів вищої освіти у проведенні наукових конференцій, конкурсів наукових робіт, олімпіад університету та інших закладів вищої освіти;
- підготовка пропозицій керівництву кафедри щодо покращення організації наукової роботи здобувачів, аспірантів, вдосконалення освітнього процесу;
- спираючись на загальнолюдські цінності допомогти студентам сформувати власні переконання, здобути навички і вміння необхідні для практичної діяльності.

2.3. Діяльність гуртка здійснюється у формі: – факультативних занять (семінарів, практичних, лабораторних занять, дискусій, конференцій);

- виконання індивідуальних та колективних завдань;
- участі в предметних олімпіадах, наукових та освітніх конкурсах, конкурсах наукових робіт тощо

ІІІ. ЧЛЕНСТВО В НГЗ «АРХЕОЛОГІЯ ТА ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ»

3.1 Членом Гуртка може стати будь-який здобувач вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 032 «Історія та археологія» або здобувач вищої освіти будь-якої спеціальності, який успішно освоєв навчальну програму в ЦНТУ, має бажання отримати та поглибити знання з історії і (або) займатися науковою роботою чи брати участь у розробці наукової проблеми, як складової комплексної теми кафедри, брати участь у заходах наукового характеру.

3.2. Члени Гуртка мають право:

- брати участь у планових заходах;
- виступати з науковими доповідями та брати участь у дискусіях;
- представляти свої роботи для участі в конкурсах на кращі наукові роботи здобувачів вищої освіти;
- отримати рекомендацію для друку тез чи наукової статті за рішенням наукового гуртка;
- публікувати кращі наукові праці й виступи у виданнях університету;
- брати участь у науково-дослідній роботі кафедри;
- одержувати інформацію про організацію наукової роботи здобувачів вищої освіти;
- за рекомендацією наукового керівника гуртка й клопотанням проректора з наукової роботи університету одержувати направлення для роботи в архівах і наукових організаціях;
- мати доступ в аудиторіях університету до мережі Internet;
- користуватися науковою літературою кафедри;
- обирати та бути обраним у всі керівні органи Наукового товариства здобувачів вищої освіти університету;
- рекомендувати активних членів наукового гуртка до вступу в Наукове товариство здобувачів вищої освіти та аспірантів університету;
- здобувачі освіти з високими результатами у науковій роботі у першочерговому порядку можуть бути рекомендованими для вступу до аспірантури університету;
- вийти зі складу Гуртка за власним бажанням.

3.3. Члени Гуртка зобов'язані:

- протягом навчального року регулярно відвідувати засідання наукового гуртка здобувачів вищої освіти;
- виступати на засіданнях гуртка й наукових заходах з науковими повідомленнями й доповідями;
- виконувати доручення наукового керівника та його заступника з організаційних питань;
- розробляти обрану тему наукової роботи;
- популяризувати діяльність Гуртка серед здобувачів вищої освіти;
- дотримуватись всіх вимог Положень про Гурток університету та кафедри.

ІV. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТА КЕРІВНИЦТВО НГЗ «АРХЕОЛОГІЯ ТА ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ»

4.1. Загальне керівництво діяльністю Гуртка здійснює науковий керівник гуртка. Науковий керівник призначається із числа найбільш досвідчених викладачів кафедри (з науковим ступенем) згідно з рішенням кафедри до початку навчального року. Науковий керівник діє на підставі цього Положення.

Науковий керівник Гуртка:

- розробляє план роботи гуртка на навчальний рік і представляє його для затвердження завідувачу кафедри;
- відповідає за організацію роботи та проведення засідань гуртка;

- координує діяльність гуртка;
- виносить на обговорення гуртка основні питання його діяльності;
- здійснює наукове консультування членів гуртка;
- здійснює допомогу в науковій роботі учасників гуртка;
- призначає та проводить не рідше одного разу на місяць засідання гуртка;
- підводить підсумки обговорення кожного засідання гуртка;
- підбирає кандидатуру старости гуртка й пропонує її для затвердження на засіданні гуртка;
- здійснює роботу з членами гуртка з урахуванням їх інтересів, індивідуальних здатностей і схильностей;
- разом із завідувачем кафедри визначає тематику науково-дослідних робіт і виступів членів гуртка на наукових конференціях;
- здійснює наукове керівництво роботами здобувачів освіти, надає допомогу членам гуртка у виборі й з'ясуванні теми наукової роботи, складанні плану дослідження, підборі літератури, оформленні результатів дослідження та ін.;
- забезпечує участь членів гуртка в наукових заходах різного рівня;
- відбирає виконані здобувачами вищої освіти роботи для участі в конкурсах на кращу наукову працю й представляє їх на кафедральний та університетський етапи цього конкурсу;
- організовує рецензування виконаних здобувачами освіти наукових праць і їхнє обговорення на кафедрах;
- разом з керівництвом університету організовує й проводить наукові конференції здобувачів вищої освіти;
- запрошує на засідання гуртка для виступів провідних учених, викладачів, аспірантів;
- клопоче про заохочення здобувачів освіти, що активно беруть участь у роботі гуртка;
- організовує роботу щодо забезпечення можливостей використання здобувачами освіти – членами гуртка комп'ютерної техніки та мережі Internet в межах університету;
- звітує про роботу гуртка на засіданні кафедри в кінці кожного семестру;
- надає звітні матеріали методично-організаційному відділу за підсумками навчального року;
- веде протоколи засідань гуртка.

4.2. Для виконання організаційної роботи й обліку Гуртка із числа здобувачів освіти (терміном на один рік) обирається староста гуртка. При наявності в гуртку більше 15 здобувачів вищої освіти у допомогу старості може бути обраний секретар гуртка. Староста обирається відкритим голосуванням на засіданні гуртка та затверджується науковим керівником.

Староста Гуртка:

- разом з науковим керівником або заступником керівника розробляє план роботи й веде журнал обліку роботи гуртка на навчальний рік;
- веде облік членів гуртка;
- спільно з керівником гуртка бере участь у підготовці засідань гуртка, відповідає за інформування учасників про їх проведення;
- за рекомендацією наукового керівника або заступника керівника забезпечує підготовку доповідей і виступів на наукових конференціях, а також на засіданнях гуртка;
- відповідає за передачу інформації членам гуртка від керівника, не пізніше, ніж за тиждень повідомляє членів про дату проведення засідання;
- вчасно інформує членів гуртка про заходи з наукової роботи на кафедрах, в університеті та за межами університету;
- веде облік наукових праць здобувачів освіти, що представляються на конкурси;
- надає допомогу науковому керівнику гуртка в підготовці звіту про роботу за навчальний рік;
- відповідає за взаємодію наукового гуртка з іншими організаціями здобувачів вищої освіти.

4.3. Організаційний контроль за діяльністю Гуртка здійснює завідувач кафедри.

Завідувач кафедри:

- сприяє роботі Гуртка;
- виносить на засідання кафедри питання, що стосуються переліку дисциплін для поглибленого вивчення та тематики досліджень;
- залучає викладацький склад як наукових керівників робіт здобувачів вищої освіти, що беруть участь у конкурсі на кращі наукові праці.

V. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ НГЗ «АРХЕОЛОГІЯ ТА ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ»

5.1. **Основні принципи діяльності гуртка.** У своїй діяльності науковий гурток керується принципами рівноправності членів гуртка, самоврядування, відкритості та прозорості діяльності, органічного зв'язку науково-дослідної роботи з навчальним процесом.

5.2. **Організація роботи Гуртка.** Засідання Гуртка проводяться не менше одного разу на місяць (за винятком сесійного і канікулярного періодів).

5.3. **Формою роботи Гуртка є:**

- організаційні та робочі тематичні засідання Гуртка, які регулярно проводяться відповідно до графіка, затвердженого на півріччя;
- участь здобувачів у планових заходах наукового характеру;
- участь здобувачів вищої освіти у науково-дослідній роботі кафедри за госпрозрахунковими договорами, держбюджетними темами та грантами:

Організаційні засідання Гуртка проводяться з питань виборів старости, затвердження плану-графіку роботи Гуртка, вирішення інших організаційних питань стосовно діяльності Гуртка;

Робочі засідання НГЗ мають, як правило, тематичний характер та можуть проводитися за такими напрямками:

- робочі засідання тематичного характеру **для обговорення та презентації результатів наукових досліджень** здобувачів за окремою науковою проблематикою;
- робочі засідання тематичного характеру, **для вивчення організації та методики ведення наукових досліджень у професійній сфері.**

В рамках засідання наукового гуртка можуть проводитися групові заняття та індивідуальні консультації:

- на **групових заняттях Гуртка** розглядаються проблемні ситуації, організація, інформаційне та методичне забезпечення, а також результати наукових досліджень здобувачів вищої освіти за окремими проблемами. Вони можуть проводитися у формі наукових семінарів, конференцій, круглих столів, дискусій, семінарів-практикумів, тренінгів, творчих звітів, захистів наукових робіт тощо.

- **індивідуальне консультування** допомагає здобувачам вищої освіти спеціальності 032 «Історія та археологія» з вибором та обґрунтуванням обраної наукової теми, підбором та опрацюванням літератури, збором та аналізом практичного матеріалу, оформленням та підготовкою презентації результатів дослідження наукових, дипломних, курсових.

Участь здобувачів вищої освіти у планових заходах наукового характеру різного рівня (міжнародних, всеукраїнських, університетських, кафедральних, гурткових) включає такі заходи як: наукові семінари, конференції, конкурси наукових робіт, олімпіади, виставки, вікторини, інтелектуальні змагання тощо.

Теоретичні або практичні дослідження здобувачів вищої освіти у науково-дослідній роботі кафедри за госпрозрахунковими договорами, держбюджетними темами та грантами проводяться у відповідності з планом таких робіт.

5.4. Діяльність Гуртка фіксується у протоколі кожного засідання, та в щорічних звітах про роботу Гуртка, а також відображається в документації, перелік якої встановлено Положенням про наукові гуртки, науково-технічні гуртки та наукові проблемні групи здобувачів вищої освіти Гуртка Положенням про наукові гуртки та наукові проблемні групи здобувачів вищої освіти кафедри.

VI. НАПРЯМИ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ НГЗ «АРХЕОЛОГІЯ ТА ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ»

6.1. Основними напрямками роботи здобувачів вищої освіти у складі Гуртка є:

- проведення практичних і теоретичних досліджень;
- виконання завдань дослідницького характеру під час проходження навчальної практики, підготовки курсових і магістерських робіт здобувачами вищої освіти спеціальності 032 «Історія та археологія»;
- участь у науково-дослідній роботі кафедри за госпрозрахунковими договорами, держбюджетними темами та грантами;
- підготовка наукових доповідей, повідомлень, рефератів, публікацій, з актуальних проблем історії та археології;
- участь здобувачів вищої освіти в наукових семінарах, конференціях, конкурсах робіт здобувачів вищої освіти, олімпіадах та інших заходах наукового характеру;
- виступи з науковими доповідями та участь у дискусіях;
- підготовка та представлення наукових робіт для участі в конкурсах на кращі наукові роботи здобувачів вищої освіти;
- впровадження результатів науково-дослідних робіт в практику та навчальний процес;
- тематичні засідання для обговорення стану та результатів наукових досліджень в професійній сфері відповідної галузі чи виду діяльності (реферативні повідомлення);
- групові засідання для обговорення результатів наукової роботи членів гуртка (презентація наукових статей, рефератів й конкурсних робіт і т.п.);
- тематичні засідання та індивідуальне консультування здобувачів з проблем методики та організації проведення наукових досліджень у професійній сфері, оформлення та презентації їх результатів.

6.2. Основні показники, за якими оцінюється діяльність НГЗ «АРХЕОЛОГІЯ ТА ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ»:

- кількість підготовлених та зроблених доповідей на наукових конференціях;
- кількість підготовлених та направлених наукових робіт на конкурс або на отримання гранту;
- кількість опублікованих статей та тез доповідей;
- кількість здобувачів вищої освіти, які взяли участь в олімпіадах;
- кількість отриманих на олімпіадах та конкурсах призових місць;
- кількість здобувачів вищої освіти, рекомендованих для вступу до аспірантури спеціальності 032 «Історія та археологія»;
- наявність елементів наукової новизни у наукових дослідженнях здобувачів та у випускних кваліфікаційних магістерських роботах здобувачами вищої освіти спеціальності 032 «Історія та археологія»;

6.3. Основні критерії оцінювання результатів наукової роботи членів НГЗ «АРХЕОЛОГІЯ ТА ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ»:

- оцінка наукової роботи, результати якої викладені в доповіді, статті, тезах, повідомленні на предмет: актуальності обраної тематики та її практичного значення; наявності елементів наукової новизни та впровадження результатів наукових досліджень в практику; обсягу дослідження проведеного автором самостійно;
- оцінка якості викладу матеріалу, а саме: наскільки вільно здобувач вищої освіти оперує науковими термінами, логічно і послідовно викладає матеріал;
- оцінка оформлення результатів дослідження (повіді, статті, тези та ін.);

Наукові роботи членів Гуртка оцінюються за системою:

- рекомендувати;

- рекомендувати та доробити для подальшого подання на внутрішню або зовнішню наукову конференцію, конкурс або грант, публікацію в офіційних виданнях, подачу заявки тощо;

- не рекомендувати.

VII. РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ НГЗ «АРХЕОЛОГІЯ ТА ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ»

7.1. Результатом наукової роботи здобувачів вищої освіти у складі Гуртка можуть бути:

- наукові публікації;
- доповіді на наукових і науково-практичних конференціях, семінарах;
- наукові роботи, подані до участі у конкурсах наукових робіт здобувачів вищої освіти;
- реферати, курсові, дипломні роботи, звіти з практики;
- участь в олімпіадах, конкурсах, інтелектуальних змаганнях;
- організація і проведення наукових заходів.

7.2. Результати діяльності Гуртка за підсумками навчального року заслуховуються та обговорюються на засіданнях кафедри.

7.3. Результати наукової діяльності кожного здобувача вищої освіти в складі Гуртка заносяться до журналу обліку роботи. Звіт про результати роботи Гуртка щорічно подається до методично-організаційного відділу.

VIII. ЗАОХОЧЕННЯ ЧЛЕНІВ НГЗ «АРХЕОЛОГІЯ ТА ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ»

8.1. Здобувачі вищої освіти, які беруть активну участь у роботі Гуртка, можуть бути заохочені:

- направленнями до провідних закладів вищої освіти України для участі у всеукраїнських та міжнародних конкурсах наукових робіт та олімпіадах здобувачів вищої освіти;
- рекомендацією кращих робіт до опублікування в збірниках та наукових виданнях;
- клопотанням наукового керівника Гуртка перед адміністрацією університету про матеріальне й моральне заохочення здобувачів за активну роботу та особливі досягнення;
- члени Гуртка, які виявили схильність до самостійної науково-дослідної роботи, мають наукові публікації, беруть активну участь у наукових конференціях, конкурсах, олімпіадах на підставі подання керівника групи можуть бути рекомендовані до вступу до аспірантури.

Завідувач історії, археології,
інформаційної та архівної справи

Керівник гуртка

Василь ОРЛИК

....Микола ТУПЧІЄНКО